

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 17Co/85/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8119203397
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Burešová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8119203397.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Burešovej a sudkýň JUDr. Gabriely Klenkovej, PhD. a JUDr. Moniky Juskovej v spore žalobcu: J. Q., V.. XX.X.XXXX, P. A. XX, XXX XX Q., právne zastúpený JUDr. Igorom Šafrankom, advokát, so sídlom ul. Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35792752, právne zastúpený Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková s.r.o., so sídlom Kubániho 16, Bratislava, o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok a o primerané finančné zadostučinenie 300 eur, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 16Csp/40/2019-33 zo dňa 04.06.2019 takto

rozhodol:

Zrušuje zamietavý výrok rozsudku prvoinštančného súdu v spojení s výrokom o trovách konania a v rozsahu zrušenia vracia vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozhodol:

„I. Súd určuje, že zmluvná podmienka v Zmluve o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, zo 16.11.2009, uvedená v článku 8, bod 8.1., v znení: „Predmetom tejto Dohody o poskytnutí služby je záväzok Veriteľa poskytnúť Dlžníkovi na jeho žiadosť a po splnení nižšie uvedených podmienok službu spočívajúcu v možnosti odkladu maximálne troch akýchkoľvek splátok úveru resp. revolvingu poskytnutého na základe Žiadosti/Zmluvy, uzavretej medzi Veriteľom a Dlžníkom (ďalej ako „úvere/revolving“) a záväzok Dlžníka zaplatiť Veriteľovi odplatu a) za poskytnutie služby spočívajúcej v možnosti odkladu splatnosti splátok úveru vo výške 241,85 eur/ 7.286 SKK a b) za poskytnutie služby spočívajúcej v možnosti odkladu splatnosti splátok revolvingu vo výške 146,58 eur/ 4.416 SKK v prípade ak bude Dlžníkovi revolving poskytnutý. Odplatu je Veriteľ oprávnený na základe vlastného uváženia jednostranne znížiť, k čomu Dlžník udeľuje Veriteľovi svoj súhlas. Veriteľ je povinný písomne oznámiť Dlžníkovi stanovenú zníženú výšku odplaty, pričom písomné oznámenie bude tvoriť prílohu tejto Dohody o poskytnutí služby.“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

II. Súd určuje, že zmluvná podmienka v Zmluve o revolvingovom úvere č. 8300025692, zo 16.11.2009, uvedená v článku 8, bod 8.4., v znení: „Odplata za poskytnutie odkladu splatnosti splátok úveru, je splatná dňom uzavretia tejto Dohody o poskytnutí služby. Veriteľ a Dlžník sa dohodli na započítaní vzájomných pohľadávok a to pohľadávky Dlžníka voči Veriteľovi na poskytnutie schválenej výšky úveru podľa článku 2.3. Zmluvných dojednaní Žiadosti/Zmluvy oproti pohľadávke Veriteľa voči Dlžníkovi na zaplatenie odplaty podľa ods. 8.1. písm. a) tejto Dohody o poskytnutí služby (resp. zníženej výšky odplaty) a to ku dňu poskytnutia úveru Dlžníkovi podľa článku 2.3. Zmluvných dojednaní Žiadostí/Zmluvy. Odplata za poskytnutie odkladu splatnosti splátok revolvingu je splatná dňom poskytnutia revolvingu Dlžníkovi. Veriteľ a Dlžník sa dohodli na započítaní vzájomných pohľadávok a to pohľadávky Dlžníka voči Veriteľovi na poskytnutie schválenej výšky revolvingu podľa článku 4.1. Zmluvných dojednaní Žiadosti/Zmluvy oproti pohľadávke Veriteľa voči Dlžníkovi na zaplatenie odplaty podľa ods. 8.1. písm b) tejto Dohody o poskytnutí služby (resp. zníženej výšky odplaty) a to ku dňu uskutočnenia revolvingu podľa

článku 4.3. Zmluvných dojednaní Žiadosti/Zmluvy. Rozdiel bude uhradený na účet Dlžníka uvedený v čl. 2 Žiadosti/Zmluvy.“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

III. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

IV. Žiadna zo strán n e m á p r á v o na náhradu trov konania.“

Rozhodnutie právne odôvodnil podľa § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 1 až 3, § 53 ods. 4 a 5, § 53a, § 54 ods. 1 a 2, § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 3 ods. 3 a 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. V odôvodnení uviedol, že dňa 16.11.2009 strany sporu uzavreli zmluvu o revolvingovom úvere pod č. 8300025692.

Rozsudkom súdu sp. zn. 19 C 185/2014 z 15.12.2015 (právoplatný 26.2.2016) v spore žalobcu PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o. proti žalovanému Jozef Kendra, nar. 14.4.1968 o zaplatenie 1.997,86 eur súd žalobu zamietol, keďže úver vyhodnotil ako bezúročný a bez poplatkov z dôvodu absencie zákonných náležitostí ako aj kvôli úrokovej sadzbe v rozpore s dobrými mravmi.

Rozsudkom sp. zn. 11 Csp 3/2018 z 1.6.2018 (právoplatný 27.6.2018) v spore žalobcu J. Q., V. XX.X.XXXX proti žalovanému PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o. o primerané finančné zadosťučinenie súd žalobu zamietol a žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Svoje rozhodnutie súd odôvodnil tým, že žalovaný bol v konaní 19 C 185/2014 pasívny, preto si nemôže v tomto konaní uplatňovať nárok na primeranú zadosťučinenie a doposiaľ nevrátil žalovanému ani istinu, čo je v rozpore s dobrými mravmi.

Pri posudzovaní neprijateľnosti zmluvnej podmienky je potrebné si uvedomiť, že žalovaný žalobcovi strhol z úveru sumu 241,85 Eur ako poplatok za to, že ak by snád' niekedy v budúcnosti žiadala o odklad splátok, aj to až pri splnení ďalších podmienok (stanovenej doby práceneschopnosti alebo skončenie pracovného pomeru) povolí jej odklad, ale maximálne troch splátok a to všetko za uvedený poplatok. Zmluvné dojednanie nie je formulované tak, že ak spotrebiteľ skutočne chce odklad splátok, môže si ho aktivovať, ale je formulované tak, že službu napriek tomu, že ju spotrebiteľ ešte nepotrebuje a zjavne ani nechce, zaplatí poplatok vo výške 241,85 Eur, čo je 16,94 % z úveru. Nepochybne ide o hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a preto súd považoval za dôvodne tejto žalobe vyhovieť. Existujú už viaceré právoplatné súdne rozhodnutia, ktorým bola vyslovená neprijateľná zmluvná podmienka totožná s predmetom tejto žaloby, ale z inej úverovej zmluvy uzavretej s iným klientom.

V tomto konaní si žalobca uplatňuje primerané finančné zadosťučinenie z tej istej zmluvy, ako v konaní sp. zn. 11 Csp 3/2018, pričom rovnako je faktom, že v konaní sp. zn. 19 C 185/2014 bol v pozícii žalovaného oproti žalobcovi úspešný a žaloba o sumu 1.997,86 eur bola voči nemu zamietnutá, pričom išlo rovnako o nárok z identickej zmluvy ako v tomto konaní.

Súd by bezpochyby mal postihovať nepoctivých dodávateľov, avšak v danom prípade už samotným vyhlásením úveru za bezúročný a bez poplatkov je dostatočne naplnená sankčná funkcia, všetko vo svetle tej skutočnosti, že žalobca neuhradil ani istinu úveru, čo v konaní napokon ani nerozporoval. V opačnom prípade by dochádzalo k sankčnému dualizmu, čo by bolo v rozpore s princípom spravodlivosti. Dodávateľ bol dostatočne sankcionovaný tým, že kvôli bezúročnosti prišiel aj o časť istiny.

Opakované žalovanie primerané finančného zadosťučinania z tej istej zmluvy (aj keď s uvedením iných dôvodov) je v rozpore s dobrými mravmi konštatujúc, že prijatím takejto logiky by bolo umožnené parciálne násobné žalovanie finančných zadosťučinení z tej - ktorej zmluvy, čo je v rozpore so samotným inštitútom primeraného zadosťučinenia, akcentujúc zjavnú účelovosť žaloby podanej v tomto konaní. Pri priznaní primeraného finančného zadosťučinenia v tomto konaní za vyššie uvedených okolností a predchádzajúcich konaní by došlo k legitimizovaniu nepoctivého prístupu spotrebiteľa pri domáhaní sa jeho práv, pričom uvedeným by sa spotrebiteľ priblížil nepoctivému dodávateľovi.

O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 a 2 CSP.

2. Proti rozsudku, a to proti výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a výroku o trovách konania podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Namietal nesprávne zistenie skutkového stavu veci a nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie. Jedinou hmotnoprávnou podmienkou nároku na primerané finančné zadosťučinenie je úspech v súdnom konaní. Tento úspech nie je nijako obmedzovaný tým, či ide o tú istú, alebo inú zmluvu. Otázka totožnosti alebo rôznosti zmluvy, ktorá bola predmetom základného konania, nemá pre žalobu o primerané finančné zadosťučinenie, nadväzujúcu na základné konanie, žiaden právny význam. Hmotnoprávnou podmienkou žaloby o primerané finančné zadosťučinenie, vedenej na Okresnom súde Prešov, pod sp. zn. 11Csp/3/2018, bolo základné konanie vedené na Okresnom súde Prešov, pod sp. zn. 19C/185/2014. Hmotnoprávnym základom primeraného finančného zadosťučinenia v teraz súdenej veci je terajšie konanie o neprijateľnosť zmluvných podmienok, teda konanie sp. zn. 16Csp/40/2019. Terajšie konanie 16Csp/40/2019, ako

základné konanie ohľadne neprijateľnosti zmluvných podmienok, je iným konaním, ako bolo základné konanie vedené pod sp. zn. 19C/185/2014. Ak by tomu tak nebolo, súd by vec sp. zn. 16Csp/40/2019 musel zastaviť pre prekážku rozhodnutej veci. Je evidentné, že to, že obe konania, aj sp. zn. 19C/185/2014, aj 16Csp/40/2019, sa týkajú tej istej zmluvy, nehrá žiadnu rolu. Žaloba o primerané finančné zadostučinenie môže byť podaná súčasne so žalobou o neprijateľnosť zmluvnej podmienky. Ak by žalobca z tej istej spotrebiteľskej zmluvy uplatnil úspešne aj ďalšie (iné) porušenie spotrebiteľského práva, v ďalšom (inom) súdnom konaní, patrilo by mu aj ďalšie (iné) primerané finančné zadostučinenie. Na podporu svojich argumentov poukázal na rozhodovaciu činnosť Krajského súdu v Prešove. Z uvedených dôvodov navrhol, aby odvolací súd rozsudok v napadnutom rozsahu zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

3. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že postup žalobcu, ktorý už raz uplatňoval finančné zadostučinenie (neúspešne), nemá vecné opodstatnenie minimálne z dôvodu, že už vo vyššie uvedenom konaní si uplatňoval finančné zadostučinenie v súvislosti so zmluvným vzťahom 8300025692. Odporuje účelu právnej úpravy postup spočívajúci v tom, kedy z okolností tvorených jedným zmluvným vzťahom je umelo (a zjavne účelovo) vytváraných niekoľko konaní. Ak je účelom zadostučinenia nahradenie diskomfortu, ktorý spotrebiteľ by mal v súvislosti s uplatnením práva na súde zažívať, potom je namieste otázka, či multiplikovanie sporov a rozdrobovanie do viacerých rovnako znamená, že sa má multiplikovane poskytovať resp. vôbec či má takto vznikáť primerané finančné zadostučinenie. Žalovaný poukazuje nielen na nedôvodnosť uplatňovaného nároku na primerané finančné zadostučinenie čo do jeho základu, ako aj čo do jeho výšky. Z podanej žaloby nie je zrejme ani to, ako žalobca dospel k sume 300,- Eur. Navrhol rozsudok v napadnutej časti potvrdiť ako vecne správny.

4. Krajský súd v Prešove ako odvolací súd príslušný na rozhodnutie o odvolaní v zmysle § 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) preskúmal rozhodnutie v napadnutom rozsahu spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v súlade s § 379 a § 380 CSP v spojení s § 470 ods. 1 a 2 CSP, bez nariadenia pojednávania, pričom dospel k záveru, že rozhodnutie je potrebné v napadnutom rozsahu zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Právo na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia je jednou zo súčastí základného práva na spravodlivý proces zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorým je Slovenská republika viazaná. Toto právo je podľa judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky implikované aj v čl. 46 ods. 1 ústavy. Odôvodnenie rozhodnutia je tou časťou, v ktorej súd vysvetľuje, akým spôsobom a z akých dôvodov dospel ku konkrétnemu rozhodnutiu. Zákon stanovuje zákonné požiadavky na obsah odôvodnenia rozsudku (§ 220 ods. 2 CSP) tak, aby z neho bola zrejma jeho opodstatnenosť, zákonnosť, spravodlivosť. Dostatočné odôvodnenie je nevyhnutné aj z pohľadu práva neúspešnej strany namietat' konkrétne skutkové alebo právne závery súdu pri uplatňovaní opravných prostriedkov. Je nevyhnutné, aby text odôvodnenia nebol len popisný a formálny, ale aby naopak obsahoval jasné a logické argumenty, ktoré sú konzistentné a navzájom si neodporujú.

V odôvodnení rozhodnutia vo vzťahu k primeranému finančnému zadostučineniu súd prvej inštancie poukázal na okolnosti konaní vedených na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 19C/185/2014 a 11Csp/3/2018, rozsudky vydané v týchto konaniach. K tomuto odvolací súd uvádza, že obsahom spisu nie sú nijaké listinné dôkazy týkajúce sa predmetných konaní, súd prvej inštancie pri vykonávaní dokazovania ani spisy v predmetných veciach nemal pripojené. Za tohto stavu nemožno dospieť k záveru o náležitom zistení skutkového stavu súdom prvej inštancie.

Súd prvej inštancie zamietol žalobu v časti o zaplatenie primeraného finančného zadostučinenia s poukazom na skutočnosť, že uplatňovanie primeraného finančného zadostučinenia za okolností popísaných v odôvodnení rozhodnutia je v rozpore s dobrými mravmi. K tomuto je potrebné konštatovať, že aplikácia ust. § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka prichádza do úvahy až v prípade, ak súd dospeje k záveru o existencii nároku na primerané finančné zadostučinenie a rozpor s dobrými mravmi je „iba“ dôvodom na neposkytnutie súdnej ochrany takémuto nároku. Skutočnosť, či súd prvej inštancie vyhodnotil žalobcom uplatnený nárok ako daný, existujúci, nie je z odôvodnenia rozhodnutia zrejma. Pokiaľ by súd dospel k záveru, že nárok žalobcu ani nevznikol, aplikácia ust. § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka by nebola opodstatnená. Súdom prvej inštancie neuviedol, či v predmetnej veci sú alebo nie sú splnené predpoklady vzniku nároku na primerané finančné zadostučinenie v zmysle § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa. V tomto smere je nutné rozlišovať, či vôbec nárok vznikol a až v prípade zistenia, že nárok je daný, prichádza na rad vyhodnocovanie prípadných okolností opodstatňujúcich aplikáciu ust. § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka a okolností majúcich vplyv na určenie rozsahu, v akom nárok vznikol.

Odvolačný súd konštatuje, že primerané finančné zadostučinenie patrí za každé porušenie práva, povinnosti. Z uvedeného dôvodu aj v prípade, ak sa dodávateľ v tom istom zmluvnom vzťahu dopustil viacnásobného porušenia svojich povinností, resp. práv spotrebiteľa, nárok na primerané finančné zadostučinenie prináleží za každé z týchto porušení.

Keďže rozsudok je v zamietavom výroku nepreskúmateľný, odvolací súd ho spolu so súvisiacim výrokom o trovách konania postupom podľa § 389 ods. 1 písm. b) zrušil a v rozsahu zrušenia vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP).

V ďalšom konaní bude úlohou súdu prvej inštancie opätovne sa zaoberať dôvodnosťou žaloby o zaplatenie primeraného finančného zadostučinenia vo vyššie naznačených intenciách a svoje rozhodnutie náležite odôvodniť tak, aby zodpovedalo požiadavkám vyjadreným v ust. § 220 ods. 2 CSP. V novom rozhodnutí sa vyrovná aj s odvolacími námietkami žalobcu.

O nároku na náhradu trov odvolacieho konania bude rozhodnuté súdom prvej inštancie v rozhodnutí vo veci samej (§ 396 ods. 3 v spojení s § 262 ods. 1, 2 CSP).

5. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.